

Minden idők nagy emberei. A nagy összeomlásban is törhetetlen német akaratnak a tanúbizonysága az a negy gyönyörű, hatalmas kötetből álló mű, mely minden idők nagy embereinek életpályáját elevevéniti meg előttünk. Címe: *Kämpfer, grosses Menschentum aller Zeiten* (Schneider Verlag, Berlin). „Mensch sein heisst Kämpfer sein“ — embernek lenni annyi mint harcosnak lenni, ez a gondolat vonul végig az egész munkán. Idoszerű vágyodásnak nyújt kielégülést, mert hiszen sohasem volt talán nagyobb szükségünk harcos, egész-emberek példájára, mint mai szétszakitottságunkban.

Bennünket e mű annnyival inkább érdekelnhet, mert az emberiség nagyjai között egy magyar harcos is helyet foglal, akinek élete nemcsak csodálatos egyéniségének, hanem tragikusan küzdő iajunknak is hű kitejezoje és aki elsonék törte meg a magyar röghözkötöttsegi korlátait, hogy világhiruve emelkedjek: Petőfi Sándor. A harmadik kötetben, mely a XIX. század nagyjait mutatja be, találjuk életének és költészetének mélyenjaró jellemzését *Gragger* Róbert tollából, aki így méltón tetözte be azt az áldozatos munkát, melyet a jubeliumi évben Németországban és az északi államokban előadások keretében, ünnepléky rendezésével és mindenekelőtt a németnyelvű mesteri Petőfi-anthologia által a külföldi Petőfikuitusz emelésére folytatott. Ez a Petőfi-tanulmánya tömören, kevés szóval sokatmondóan vetiti a német olvasó elé Petőfi nagyszerű ember-voltát, szenvedélyes szabadságyvággyát, forró hazaszeretetét, minden viszontagságon felülemelkedő fiatalos életderűjét, lelkének nemes tisztaságyát. Alakja messze kiemelkedik még itt is, a nagy emberek világpantheonjában és mi ezúttal megint büszkéky lehetünk, hogy magyarok vagyunk és őt a mienknek nevezhetjük. (a—a)

Prohászka Ottokár: A bünbocsánat szentsége. (A Szent-István-Társulat kiadása. 1924.) Prohászka Ottokár munkája, amely a Szent István-könyvek ezidei sorozatában jelent meg, kettős szempontból nyújt értékes vonásokat. Tartalmilag ama tudományos területre vezet, amely

általában igen ritkán foglalkoztatja a magyar katolikus teológiai irodalom figyelmét és érdeklődését: a dogmatörténet összefoglalására. Igaz, hogy Prohászka Ottokár könyve mostani alakjában csak kivonata egy már 1893-ban megjelent nagyobb munkájának, de így is lényegileg azonosan jellemző módon szolgálja akkori tudományos célzatát. Van azonban a könyvnek a szakszerű értéken kívül egy egyetemesebb kiválósága is: az irodalmi formája. Ezt az értékét ma már Prohászka pályájának történeti fejlődéséből látjuk ugyan, de mégis kiemelő hangsúllyal kell rámutatnunk önmagában is fontos jelentőségére. Prohászka Ottokárnak, *mint írónak*, legnagyobb tette az, hogy friss módszert, új nyelvet, korszerűbb szempontokat, elevevebb levegőáramlást vitt bele a teológiai, általában a vallásfilozófiai irodalomba. S mondhatni, ez a könyve volt az, amellyel kinyitotta a régi, itt-ott már elnyűtt, kopott ablakokat, ajtókat s az élet modern szempontjainak, kérdéseinek friss teltségét sugározta be rajtuk. Prohászka, az író, akkor még nem kész; olvasmányainak hatása, a felvett vagy analógikus kifejezésbeli formák még nyugtalan határozatlanságygal hullámanak stílusában, szavain nem csillog későbbi retorikájának és dialektikájának patétikus fénye, de *módszerének és lélektanának* erősen szuggesztív jellege már éles biztonságygal jelentkezik. Könyvének jeleségein a teológia és az irodalom egyaránt osztoznak.

Brisits Frigyes.

Új verseskönyvek, új nevek. (Király Tibor: *Atkozottak vagyunk*. Tóth Gyula: *Fáradt induló*. Kocsis László: *Szent Ferenc virágai*.) Mind a három verseskönyv szerzője vidéken élő ismeretlen poéta s közülük az első kettő ezzel a kötetével mutatkozik be, Kocsis László is csak szemelvényeket adott közre egy anthológiában. Valami újat, ismeretlen kerestünk ezekben a kötetekben. Szerettük volna érezni bennük az egészséges vidéki levegőt, szeretünk volna gyönyörködni a fiatalágy tüzeben, a jövőt biztosító bátor életvitvallásban, az igazi, erőteljes magyarságyban. Szerettük volna felfedezni az irodalmat újító magyar